

Trek die lijn door

Een compleet modulair systeem van één merk, is dat slim? En sowieso, kunnen we het af met simpele, betaalbare modules als alternatief voor de complexe en prijzige jongens? De nieuwsgierigheid naar de White Line van het Griekse Dreadbox is gewekt...

door Ruud Lekx > ruud@interface.nl

INFO

- **Prijs excl:**
 WL oscillator € 71,50
 WL filter € 65,-
 WL phaser € 78,50
 WL envelope € 58,50
 WL dual vca € 65,-
 WL lfo € 65,-
 WL echo € 65,-
 WL random € 71,50
 WL reflector € 78,50
 WL divider € 19,-
 WL drive € 52,-
 WL attenuator € 19,-
 WL multiplier/splitter € 19,-
 WL mixer € 45,50
- **Distributie:**
 Sonic Sales GmbH, +49
 521 5219 6994
- **Internet:**
 www.sonic-sales.de,
 www.dreadbox-fx.com

Voor de test gebruiken we de complete modular van Dreadbox als één systeem, maar de modules en case zijn natuurlijk ook los te koop. Verder zijn er op de Dreadbox-website een aantal kant-en-klare configuraties te koop. Het is een beetje een trend dat fabrikanten die in eerste instantie zijn begonnen met eurorack-modules nu ook complete systemen of zelfs geïntegreerde synthesizers gaan bouwen. Alsof de geschiedenis zich herhaalt; begin jaren zeventig kwamen zowel Moog als Arp tot hetzelfde inzicht: modulaires zijn leuk, maar vaak volstaat een 'gewone' synthesizer ook. Een gewone synthesizer is White Line

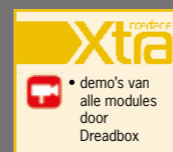
echter niet. Je moet nog wel degelijk alles zelf patchen, dus is het een echte modular. Dreadbox heeft een aantal grotere en duurere modules, maar bedacht de White Line als een soort instaplijn, waarbij je voor een relatief klein bedrag met de hand gebouwde boutique-kwaliteit krijgt. De prijs ligt zo rond de honderd euro per module, en iets minder dan de helft voor de kleinere hulpmodules. Zeker niet duur als je kijkt naar wat veel andere fabrikanten durven te vragen voor vrijwel dezelfde functionaliteit.

Meer dan genoeg

Het systeem bestaat uit een 168 case met plaats voor twee rijen modules. Daarin een oscillator, filter, envelope generator, lfo, dual

vca, random, reflector, phaser, echo, mixer, drive, divider, attenuator en multiple. Allemaal analoge circuits met through-hole-componenten, dus op de ouderwetse manier gesoldeerd. Niks digitaal, niks geminiaturiseerde smd-componenten. De White Line modules zijn geen esoterische digitale kijk-mij-eens-met-mijn-functies-en-knipperende-lampjes-modules, maar min of meer de standaard componenten van een al dan niet modulaire synthesizer. En die heb je nodig; zelfs als je in eerste instantie juist op eurorack instapt voor die bijzondere en vaak ook prijzige aanwinsten. Want zonder vca's klinkt er niks; zonder envelope generator of lfo beweegt er niks, enzovoort. Natuurlijk maken ook andere fabrikanten die spullen: Er zijn modules met dezelfde functionaliteit als hier geboden wordt, maar dan wel voor vier keer zo veel geld. Maar waarom zou je? Of je hebt een basismodule als deze, maardan met een hele berg extra functies. Als je die niet nodig hebt, waarom zou je die dan kopen?

Tot voor kort had een merk als Doepfer dit budgetsegment min of meer voor zich alleen, maar naast Dreadbox heeft ook een merk als Erika Synths zich hierop geworpen met de Piccolo-lijn. Die zijn nog wat kleiner,

en nog wat meer gericht op gebruikers die het maximale uit een kleine case willen halen. Daaronder op de prijzen ladder bevinden zich dan nog de DIY-kits, maar om eerlijk te zijn loont het zelf solderen van een lfo nauwelijks de moeite: dat doe je voornamelijk omdat je het gewoon leuk vindt.

De prijs-prestatieverhouding is een van de grote pluspunten van de White Line modules. Want om eerlijk te zijn: voor uitgebreide, bijzondere mogelijkheden hoef je ze niet te kopen. Voor elke module is een concurrent te bedenken die vele malen flexibeler is. Maar zoals gezegd: dat heb je niet altijd nodig, en voor het opzetten van een mooi basissysteem is hier meer dan genoeg aanwezig.

Karakter

Over modules als de Multiplier, Divider of Mixer valt weinig te melden; ze doen wat ze moeten doen. De Dual-Vca is van het ota-type (operational transconductance amplifier), en zowel geschikt voor cv- als audiosignalen. De Envelope Generator is een standaard adsr met fast/slow-switch en drie outputs: plus, min en een bipolaire met attenuator. De Vc-Lfo heeft vier wave-outputs en

variabele pulsewidth. Het Filter komt net als enkele andere modules uit de Dreadbox Erebus synthesizer, en is een 2-polig 12dB/oct-ontwerp. Er zijn aparte low pass- en high pass-outputs, en zowel cutoff als resonance zijn voltage controlled. Het is een heerlijk gruisig klinkend filter met veel karakter. Het past qua klankkleur erg goed bij de oscillator, die op een zaagtand is gebaseerd met drie individuele outputs, hard sync- en pwm-inputs en grove en fijne tuningknoppen. De Random module is een heel interessante, die een aantal functies combineert tot een handige random voltage generator. Er is een on-board clock met rate-schuif en output. Dan is er het Lag-gedeelte; bijvoorbeeld handig voor portamento-effecten of eenvoudige envelopes. Er is een white

noise-output, een sample & hold-generator en een random clock.

Effectenbak

De resterende modules zijn opvallend genoeg effecten. Er is een hele fijne Phaser uit de Abyss synthesizer met vier stages, twee lfo's en veel mogelijkheden qua sound. Ook de Reflector komt uit die synth: een bbd-chip ingezet als chorus/flanger/echo met externe cv-input. Drive is een cv-gestuurde distortion/overdrive, en de bijzonder fijne Echo is het delaycircuit uit de Erebus. Voordat je nu bij die effectmodules denkt: 'O, dat doe ik wel extern', deze cv-gestuurde effecten zijn heel wat anders dan alleen een audio-effectenkastje. Het grote voordeel is >>

Het filter is een heerlijk gruizig klinkend exemplaar met veel karakter

dat je de meeste effecten via een clock kunt aansturen om ze tempo-gebaseerd te maken. Met name met mijn eigen MatrixBrute heb ik dat erg leren waarderen; ook omdat die effecten eveneens analoog zijn en in dat opzicht ook niet clashen met de sounds van de synthesizer. Dreadbox heeft natuurlijk ervaring met het vervaardigen van uitgebreide effecten die ergens tussen synthesizer en gitaarpedaal in zitten, en dat is duidelijk merkbaar.

Een van de grootste verrassingen voor mij was de case. Ook weer zo'n onderdeel waarvan het aanbod groot is en wat meestal valt onder de categorie 'Het is nodig, maar liever zo goedkoop mogelijk'. Dreadbox wil ook in hun behuizingen onderscheidend zijn, en heeft daarom al een flink aantal functies ingebouwd die bijzonder handig zijn en die je meteen ook veel ruimte in je rack schelen. Midi-cv/gate-converter? Check. Twee mixers (waarvan een met faders)? Check. Vier attenuators/splitters? Check. Zelfs een lfo? Jazeker, check! De aanschafprijs van dit systeem zit 'm dus vooral in de case, maar

als je al die dingen er los bij zou moeten kopen, kom je bijna op een gratis case uit.

Droomsysteem

Onmiddellijk valt op dat dit systeem heel goed klinkt. Ik heb bij eurorack-onderdelen nog wel eens dat zaken als oscillators en filters een beetje vlak klinken, of alleen uitblinken op een specifiek onderdeel, waardoor de rest bijzaak lijkt. Niets van dat alles hier. De oscillator heeft heerlijke power in z'n sound, en klinkt lekker vintage. Het filter is ook al zo'n fijn ding, en eigenlijk alle basis-modules zijn zowel qua constructie als functionaliteit bovenmaats in orde. Ik was ook onder de indruk van de randomizer, die heel erg veel functionaliteit biedt voor z'n prijs. Daarmee breng je een systeem echt tot leven; of je nu een muur vol hebt staan of een klein kastje. De keuze voor de effecten kan ik ook wel waarderen, en voor de prijzen hoef je het ook al niet te laten.

Los van elkaar zijn de modules eigenlijk allemaal de moeite waard als je een dergelijke functie zoekt. Alleen als je weinig ruimte

SPECIFICATIES

- SPECIFICATIES**
- oscillator met 3 wave-outputs en hard sync-input
  - ota-gebaseerd filter: 12dB/oct 2-pole met vc-cutoff en resonance, high pass- en low pass-outputs
  - dual logarithmic vca voor zowel audio- als cv-signalen
  - adsr-enveloppe generator met manual trigger, bipolaire output en plus/min-outs
  - vclfo met 4 individuele wave-outs en variabele pulsewidth
  - frequency divider met 2 en 4 square wave-outputs
  - random module met white noise, sample & hold, lag, random generator en ingebouwde clock reflector bbd-gebaseerde chorus/flanger/echo met externe lfo-input
  - 4-stage phaser met 2 wave-lfo's
  - echo met 30-8800ms delaytijd en cv-input

hebt, zou je misschien eerder kiezen voor double, triple of quad modules. De meeste Dreadbox modules zijn 8 tot 12hp (horizontaal pitch) breed, en hoewel niet echt excessief, is dat ook niet heel klein. Mijn Doepfer quad-adsr is maar een klein beetje groter dan de enkele adsr hier, en heeft dan wel vier envelope's aan boord. Hetzelfde geldt voor vca's en lfo's. Maar Quad betekent natuurlijk ook weer meer geld. Een eurorack samenstellen is keuzes maken.

Als systeem werkt het ook erg goed: alle modules vullen elkaar mooi aan, zonder dat er veel overlap is. De effectmodules zorgen ervoor dat je qua sound al ver boven het niveau van een redelijk flexibele monosynth uitkomt, iets waar veel kleinere moduls in blijven hangen. Natuurlijk is ie als bassynthesizer te gebruiken (dat doet deze Dreadbox zelfs uitermate overtuigend), maar er kan zo veel meer. Koop er een paar echt freaky modules bij, en de sounddesign-setup van je dromen staat voor je neus te blinken.

Conclusie

Ik vind 't wel wat, deze betaalbare lijn modules van Dreadbox. Is het spul dat je nog nooit hebt gezien? Nee, integendeel. Maar als basis voor een groter systeem functioneert het allemaal prima, is het flexibel genoeg, heeft het een vriendelijk prijskaartje en het klinkt allemaal ook nog eens lekker. De case is zelfs geniaal qua ontwerp. Veel meer kun je denk ik niet vragen van een modulair systeem. ■

Midi-misser

Ik had tijdens deze test slechts één *het zal toch niet waar zijn*-momentje, en dat was met de ingebouwde midi-cv/gate-converter. Die is uitgerust met een trs-mini-jack, zoals tegenwoordig bij wel meer (semi)modulairs. Niet getreurd: ik gebruik gewoon din-naar-mini-jack-converterkabeltjes van een Arturia Beatstep Pro. Maar helaas, die doen het dus niet. We blijken nu opgescheept te zitten met twee verschillende din-naar-mini-jack-midisystemen die niet compatibel zijn: het Arturia-systeem en het Korg-systeem. Het is eigenlijk te triest voor woorden. We hebben het hier over dé standaard sinds 1983, en anno 2017 stukt het op eurorack-niveau. Had er nu echt niemand van Korg even met Arturia kunnen bellen, of andersom, voor de pin-out? En kunnen fabrikanten als Dreadbox verloopkabeltjes bijleveren, of op z'n minst zeggen welk systeem ze volgen?

HET OORDEEL

- + • case met ingebouwde functies
- + • prijs-kwaliteitverhouding
- • midiplug wijkt af van standaard